

ВОЛИНСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
вул. Словацького, 3, м. Луцьк, 43025, тел. (0332) 72-78-72, телефакс (0332)72-33-48,
E-mail: inbox@adm.vl.court.gov.ua Web: <http://adm.vl.court.gov.ua> Код ЄДРПОУ 35123898

26.02.2018 № 01-17/3154 /18

На № _____ від _____

Голові Ради суддів України
В.М. Сімоненко
01016, м.Київ, вул. Липська, 18/5

**Звернення зборів суддів
Волинського окружного адміністративного суду
щодо забезпечення незалежності судової влади та з приводу подій,
які мали місце в приміщенні Волинського окружного адміністративного суду 23.02.2018**

Незалежність суддів є базовим принципом існування судової влади та без належної реакції державних органів на протиправні дії є в цілому неможливою ефективною судовою системою.

Збори суддів Волинського окружного адміністративного суду підтримують прагнення Ради суддів України вживати дієвих заходів щодо запобігання дій, спрямованих на підірвання авторитету правосуддя та посягання на незалежність суддів.

З даного приводу вважаємо за належне повідомити Раду суддів України про факти тиску на суддів та суд, а також посягання на незалежність судової гілки влади, підірвання авторитету правосуддя.

Так, 23 лютого 2018 року о 14 год. 26 хв. близько 15-20 невідомих осіб, одягнених в цивільному без будь-яких розпізнавальних знаків, вторглися в приміщення Волинського окружного адміністративного суду, розташованого за адресою вул. Словацького, 3, м. Луцьк, за відсутності на те будь-яких правових підстав, судових рішень.

Під час даного вторгнення було пошкоджено електронний замок на дверях входу в адміністративне крило правого поверху. Не пред'являючи службових посвідчень та будь-яких інших документів, вказані особи ввірвались в приймальню голови суду, в службовий кабінет голови суду, а також інші службові кабінети, при цьому в деяких кабінетах вибивали двері, які на той момент були зачинені. На адресу працівників суду з боку правоохоронців висловлювались погрози, вчинювався моральний тиск.

Утримуючи працівників апарату суду на їх службових місцях, вторглися в кабінет голови суду без відома та дозволу останнього, за його відсутності та відсутності інших працівників апарату суду. В подальшому було вибито двері (запасний вихід) в приміщення, суміжне з кабінетом голови суду та санвузлом. При цьому вказані особи в кабінеті голови суду перебували чималий час без присутності будь-кого з працівників суду. Дані особи неодноразово заходили та виходили з службового кабінету голови суду, чинили опір працівнику суду, яка намагалась потрапити до даного приміщення.

Лише згодом в приймальню голови суду та кабінет голови суду зайшов слідчий Прокуратури Волинської області з понятими та особою, яка здійснювала відеозапис, який без пред'явлення ухвали слідчого судді, оголосив, що буде проводитись слідча дія в рамках кримінального провадження – огляд приміщення.

За відсутності голови суду розпочали здійснювати слідчі дії в службовому кабінеті голови суду та приміщенні, яке суміжне з кабінетом голови суду та санвузлом.

В ході проведення даних слідчих дій в шафі суміжного з кабінетом голови суду приміщення в коробці з ліками було виявлено грошові кошти в іноземній валюті в сумі 1000 доларів США.

На момент прибуття в кабінет голови суду Лозовського О.А. слідчі дії фактично були завершені.

Вважаємо, що вищенаведені дії працівників прокуратури та поліції є порушенням вимог статей 233, 237 Кримінального процесуального кодексу України та свідчать про проведення не огляду, а обшуку службового кабінету голови суду та суміжного з ним приміщення. При цьому ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук приміщення не було.

При проведенні обшуку посадовими особами прокуратури вилучено кошти, а також речі, які було виявлено в кишені верхнього одягу голови суду, зокрема: кошти в національній валюті, посвідчення водія, банківські картки, картки торгових закладів, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, мобільний телефон, документи, комп'ютерна техніка та жорсткий диск з записами камер відеоспостереження, розміщених в приміщенні суду.

При цьому протокол огляду місця події, в якому зафіксовані факти вилучення, а також акт вилучення жорсткого диску з записами камер відеоспостереження вручено не було.

Наслідками проведення таких слідчих дій, які суперечать вимогам КПК України, стало блокування роботи суду в другій половині дня 23.02.2018.

Вказане вище дає підстави вважати дії співробітників прокуратури по проведенню обшуку в приміщенні Волинського окружного адміністративного суду протиправними та такими, що спрямовані на втручання в процес здійснення правосуддя судьями шляхом вчинення на них тиску. Вбачається намір вплинути на об'єктивність прийняття судом рішень по окремим справам, які перебувають на розгляді в суді.

Відповідно до статті 17 Кримінального процесуального кодексу України особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому цим Кодексом, і встановлено обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили (презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини). Всупереч вищезазначеного принципу, на сайті Прокуратури Волинської області 23 лютого 2018 року було розміщено інформацію, в якій зазначено, що «у систематичному одержанні неправомірної вигоди викрито адвоката, який у змові із своїм рідним братом – одним із керівників Волинського окружного адміністративного суду, одержав неправомірну вигоду в сумі 3600 доларів США за позитивне вирішення адміністративного позову», яким фактично стверджується ще недоведений факт вини осіб.

Пізніше було переглянуто записи з камер відеоспостереження, копії яких було збережено. Зі збережених записів вбачається, що деякі особи, які вторглися до приміщення суду та службового кабінету голови суду, неодноразово безперешкодно заходили до його службового кабінету через запасний вихід та суміжне приміщення, були неодноразово в ньому присутніми, маючи достатню кількість часу для того, щоб переконатися у відсутності останнього у вказаному приміщенні, однак, продовжували в ньому перебувати та мали доступ до шафи для одягу до моменту входу до приймальної голови суду працівника, який здійснював відеофіксацію слідчої дії, слідчого та понятих.

Крім того, матеріалами відео зафіксовано факт відкривання та закривання дверей шафи для одягу в суміжному з кабінетом голови суду приміщенні.

Звертаємо увагу на те, що саме в цій шафі для одягу було виявлено грошові кошти в сумі 1000 доларів США.

Вважаємо, що дії працівників правоохоронних органів свідчать про проведення фактично обшуку, а не огляду службового кабінету голови суду, оскільки в процесі їх здійснення голові суду не було проголошено добровільно надати вміст шаф, шухляд тощо, а вчинено обшук їх вмісту за відсутності на те відповідного рішення суду, слідчого судді.

Крім того, відсутність голови суду на час проведення огляду місця події в службовому кабінеті та відсутність ухвали слідчого судді, а також наявність обставин, які зафіксовані камерами відеоспостереження, свідчить про необґрунтованість, безпідставність, незаконність та протиправність дій, які мали місце 23.02.2018 в приміщенні суду та в службовому кабінеті голови суду.

Крім того, вбачається, що такими діями працівників правоохоронних органів дискредитується не тільки керівництво суду та судді, а й підривається довіра до судової гілки влади в цілому, здійснюється посягання на її незалежність, що є неприпустимим з огляду на положення Європейської хартії законів «Про статус суддів», Рекомендації (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів», ухваленої Комітетом Міністрів Ради Європи на 518 засіданні заступників Міністрів 13.10.1994, Основних принципів незалежності судових органів, що ухвалені Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН №40/32 від 29.11.1985 та №40/146 від 13.12.1985, Процедури ефективного здійснення Основних принципів незалежності судових органів, що затверджені Резолюцією Економічної і Соціальної Ради ООН №1989/600 від 24.05.1989, Загальної (Універсальної) хартії судді, ухваленій 17.11.1999 Центральною Радою Міжнародної асоціації суддів в Тайнеї.

Міжнародні стандарти формування та функціонування судових органів і статусу суддів, Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної асамблеї ООН, Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи CM/Rec 2010 (12) від 17.11.2010 щодо незалежності, ефективності та обов'язків суддів містить положення про те, що виконавча та законодавча влада повинні гарантувати незалежність суддів і утримуватися від дій, які можуть підірвати незалежність судової влади або довіру суспільства до неї.

Незалежність суддів є базовим принципом існування судової гілки влади та головною умовою забезпечення верховенства права, ефективного захисту прав і свобод людини та громадянина, юридичних осіб, інтересів суспільства й держави.

Як зазначено в пунктах 1 та 2 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29.11. та 13.12.1985, незалежність судових органів гарантується державою та закріплюється у Конституції або законах країни. Усі державні та інші установи зобов'язані шанувати незалежність судових органів та дотримуватися її. Судові органи вирішують передані їм справи безсторонньо, на основі фактів та відповідно до Закону, без будь-яких обмежень, неправомірного впливу, спонукань, тиску, погроз, прямого або непрямого втручання з будь-якого боку і хоч би з яких причин.

Довіра та повага до судової влади – гарантії ефективності системи правосуддя. Повага до авторитету суддів – вимога європейських стандартів для демократичних держав, невід'ємна передумова публічної довіри до судової влади, а в більш широкому значенні – довіри до норм права та держави загалом. У разі виникнення того чи іншого правового конфлікту особа звертається за його вирішенням до суду, спираючись на авторитет судової влади.

Проте, суспільна думка про судову владу формується не тільки й не стільки особами, які мають особистий досвід взаємодії із судами через участь в судових розглядах. Цю думку формують політики, ЗМІ, державні органи та правоохоронні органи.

Крім того, питання посягання на незалежність судової гілки влади, недопустимості впливу на суд на суддів, неповаги до суду неодноразово було предметом розгляду на засіданнях Ради суддів України (рішення від 22.07.2015 №81, від 04.02.2016 №12 та від 03.11.2017 №68). При цьому незмінною позицією РСУ є недопустимість втручання та посягання на незалежність судової гілки влади.

Незалежність і недоторканість суддів гарантується статтями 126 і 129 Конституції України, якими встановлено, що судді при здійсненні правосуддя незалежні й підкоряються лише закону. Законом України «Про судоустрій і статус суддів» визначені умови виконання професійних обов'язків судді та правові засоби, за допомогою яких забезпечується реалізація конституційних гарантій самостійності судів та незалежності суддів.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу. Суди здійснюють правосуддя на основі Конституції і законів України та на засадах верховенства права.

Втручання у здійснення правосуддя, вплив на суд або суддів у будь-який спосіб, неповага до суду чи суддів, збирання, зберігання, використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб з метою дискредитації суду або впливу на безсторонність суду, заклики до невиконання судових рішень забороняються і мають наслідком відповідальність, установлену законом.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи повинні утримуватися від заяв та дій, що можуть підірвати незалежність судової влади.

Як зазначено в преамбулі постанови Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 №8 «Про незалежність судової влади» гарантіями незалежності суддів як носіїв судової влади, зокрема, є недопустимість втручання у здійснення правосуддя, впливу на суд або суддів у будь-який спосіб, неповаги до суду та встановлення відповідальності за такі діяння.

Разом з тим, відповідно до Рішення Конституційного Суду України у справах №1-8/2011 і №1-1/2004, тиск на суд можна визнати як будь-які дії щодо суддів незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, громадян та їх об'єднань, юридичних осіб з метою перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 129 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» З'їзд суддів заслуховує звіти Ради суддів України про виконання завдань органів суддівського самоврядування щодо забезпечення незалежності судів і суддів, стан організаційного та фінансового забезпечення діяльності судів.

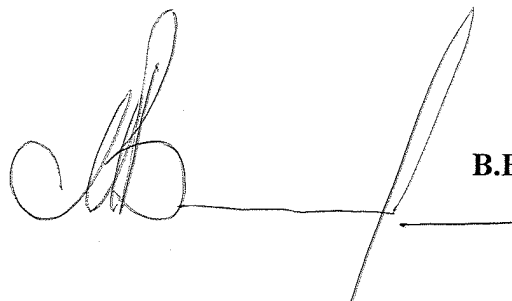
Пунктами 1, 2 частини восьмої статті 133 вказаного Закону передбачено, що Рада суддів України, серед іншого, розробляє та організовує виконання заходів щодо забезпечення незалежності судів і суддів, поліпшення стану організаційного забезпечення діяльності судів; розглядає питання правового захисту суддів, соціального захисту суддів та їхніх сімей, приймає відповідні рішення з цих питань.

Враховуючи викладене, просимо Раду суддів України:

1. Повідомити про кричущий випадок втручання правоохоронних органів в незалежність судової влади, що мав місце в приміщенні Волинського окружного адміністративного суду 23.02.2018, XV черговий З'їзд суддів України у звіті про стан незалежності судової гілки влади.

Додатки: згідно з описом.

**За дорученням зборів суддів,
в.о. голови суду**

В.В. Мачульський